

Söndagen före Domssöndagen

Dominica paenultima

Text III Årg Högm Matt 25: 14–30

I Faderen, Sønnens og Helligåndens navn:

Nåde være med jer, og fred fra Gud vår far og den Herre Jesus Kristus.

La oss bede:

Herre, samle våre spredte tanker. Åbn du våre hjerter for ditt ord og la Helligånden være i ditt ord, som du har lovet, og la Ham virke tro på Jesus så vi kan arve det evige liv. Amen

Det er i dag nest siste søndag i kirkeåret, og tekstene de siste søndagene i kirkeåret handler om endens tid, og om den ytterste dom. Og så begynner et nytt kirkeår den 1.advent ,og i advents tiden handler tekstene om Jesu gjenkomst. Ordet advent kommer jo av det latinske ordet *adventus*, som betyr *komme*, og i denne tiden fram mot jul blir vi minnet både om Jesu første komme julenatt og hans andre komme ved tidenes ende, når han kommer for å holde dom.

Det er godt at vi har et kirkeår med de tekster som følger med dette, sådan at vi får alt Guds ord forkynt i kirken, ikke bare enkelte sider ved Guds ord, men alt Guds råd til frelse, som Paulus sier i Ap.gj 20, når han tar avskjed med de eldste i Efesos:

I ved, at jeg ikke har fortiet noget, som kunne være jer til hjælp, men jeg har forkyndt for jer og undervist jer, offentlig og privat. For jeg har ikke fortiet noget, men har forkyndt jer alt, hvad der er Guds vilje.

I den norske Bibel står det ”alt Guds råd”, eller ”hele Guds råd”.

Det er viktig at det blir undervist om alle sider ved Guds ord.

Guds ords undervisning om de siste tider, og om den endelig dom er særlig i fokus i slutten av kirkeåret, men også i begynnelsen av et nytt kirkeår, nemlig i adventstiden.

Vi har lest teksten fra Matteusevangeliets 13. kapittel fra alteret. Nå vil jeg lese på nytt noen av versene fra denne teksten . Matt. 13,47-50

Himmeriget ligner et vod, der blev kastet i søen og samlede fisk af enhver art; da det var fuldt, trak de det op på bredden og satte sig og samlede de gode fra i tønder og kastede de dårlige ud. Således skal det gå ved verdens ende: Englene skal gå ud og skille de onde fra de retfærdige og kaste dem i ovnen med ild. Der skal der være gråd og tænderskæren.

Hellige far, dette var dine ord. Hellige oss i sannheten. Ditt ord er sannhet. Amen

Jesus sier: Himmelriket er lik et vod,et fiskegarn, som blir kastet i søen og samler fisk av enhver art. Når det er fuldt trekker fiskerne det opp på bredden. De setter seg ned og samler de gode fiskene i tønder, men kaster de dårlige ud. Deretter sier Jesus: Således skal det gå ved verdens ende. Englene skal gå ut og skille de onde fra de rettfærdige. Og de onde skal kastes i ovnen med ild.

Vi hører her om to kategorier mennesker: De onde og de rettfærdige.

Fariseerne på Jesu tid talte om *tre* forskjellige kategorier av mennesker: De positivt onde, de gode og de som var midt i mellom. Dette harmonerer godt med hva dagens mennesker tenker. Det er noen som er spesielt ondskapsfulle, ja så onde, at når vi hører om dem, så rygger vi tilbake og er forskrekket over hva de kan finne på å gjøre, og så det er noen som deres diametrale motsetning, de er uselviske, gode, oppofrende og snille mennesker, slike som man må ta av seg hatten for og si: Disse menneskene tenker kun på hva de kan gjøre av godt mot andre mennesker. Det er altså noen som er onde, i meget grov forstand, og så er det de som skiller seg ut fra den store masse og ofrer seg for menneskeheten.

Men den store masse er noe midt i mellom. De er ikke spesielt gode eller spesielt onde. Og disse kan jo ikke gå fortapt, sier man, om det da virkelig finnes en fortapelse. Gud kan da ikke være så urimelig og ond at han kaster vanlige mennesker, som synes de hverken er spesielt gode eller spesielt onde, i den evige fortapelse. Ja, slik tenker mange!

Men Jesus taler ikke om tre kategorier. Han taler kun om to. De onde og de rettfærdige.

Hvem er så disse? Hvem er de onde og hvem er de rettfærdige.

Går vi til Bibelen, så ser vi jo at Paulus sier at alle mennesker er onde. Han sier i Rom 3: (hvor han siterer fra Salme 14):

Der er ingen retfærdig, ikke en eneste. Der er ingen forstandig, ingen, der søger Gud.

De er alle kommet på afveje, alle er fordærvede; ingen gør godt, ikke en eneste.

Gudsfrygt har de ikke for øje.

Der er ingen forskel; for alle har syndet og har mistet herligheden fra Gud,

Men når Bibelen kaller alle mennesker for urettfærdige, og ikke rettfærdige, og da altså hører til den onde flokk, hvordan kan da Jesus si at noen likevel er rettfærdige?

For det første: Hva betyr det å være rettfærdig i bibelsk forstand, Jo, det er å være fullkomment god, ren og hellig, uten den minste synd og urenhed. Og hvem kan si at han er det, tvers igjennom god, hellig og ren, uten den minste synd? Det kan intet menneske si. Som Jesus svarte denne som kom og spurte ham:

"Gode Mester, hvad skal jeg gøre for at arve evigt liv? Jesus svarede ham: "Hvorfor kalder du mig god? Ingen er god undtagen én, nemlig Gud."

Hvordan kan Jesus si at *Englene skal gå ut og skille de onde fra de rettfærdige*, når det ikke finnes noen rettfærdige?

Jo, det er fordi noen ved troen er blitt tilregnet en rettfærdighet de ikke har i seg selv, nemlig Kristi rettfærdighet.

Kristus er det eneste menneske på jord som har den rettfærdighet som holder for Guds hellige blikk, han som ikke tåler noen synd, enn ikke den minste. Og denne Kristi rettfærdighet gir og skjenker han til alle og sier: Vær så god, den er din!

Du har ingen rettfærdighet som du kan stå for Gud med, men Kristus har, og du får hans rettfærdighet.

Du kan ikke komme fram for Gud på dommens dag i dine egne klær, for de er beskidte, men du skal få stå for Gud på dommens dag i Kristi rettfærdighets rene og skinnende drakt. Og på dommens dag blir du ikke fordømt, men du blir frikjent for Jesu rettfærdighets skyld. Kristi rettfærdighet er din rettfærdighet.

Og fordi den som tror på Kristus har ikledd seg Kristi rettfærdighet, så kalles de troende i Skriften for *de rettfærdige*. Jesus gjør det her i vår tekst, og uttrykket *de rettfærdige* møter vi mange ganger i Bibelen.

Vi kan lese f.eks i Salmenes bok, (salme 1, v 6) *Gud kjenner de rettfærdiges vei*, eller (Salme 32:) *Gled dere i Herren og fryd dere i rettfærdige*, eller (Salme 33:) *Juble i rettfærdige, i Herren*.

David sier en salme: *De rettfærdiges frelse kommer fra Herren*

De kalles *de rettfærdige*, fordi de eier Kristi rettfærdighet. Ja, dette uttrykk, de rettfærdige, går igjen i hele Skriften, i både det gamle og nye testamentet. Profeten Esaias sier, (i kap 60, v.21):

Alle i dit folk er retfærdige,

Ditt folk, de er alle sammen rettfærdige. Og hvorfor kan han si det? Jo fordi, som også Esaias sier i kap 53:

Min tjener bringer rettferdighet til de mange, og han bærer på deres synder

I den norske oversettelse står det

Den rettferdige, min tjener, dvs Messias, skal rettferdiggjøre de mange. Og hva rettferdiggjørelse er forklarer Paulus nøye i Romerbrevet: *Vi blir rettferdiggjort, eller: vi blir erklært rettferdige, uforskyldt og ufortjent av hans nåde ved forløsningen i Kristus Jesus.*

Gud rettferdiggjør den ugudelige, sier Paulus, og dette skjer fordi vi, som er onde, og ugudelige, blir tilregnet en rettferdighet som vi ikke har i oss selv, nemlig Kristi rettferdighet.

Vi er rettferdige fordi vi eier Kristi rettferdighet.

Hvem er så de onde, som Jesus taler om? Det er dem som ikke vil tro. De kalles de onde fordi de ikke tror på Ham som Gud har sendt til frelse. De kalles de onde fordi de forkaster frelsen i Kristus

Uttrykket *ondt* og *onde* finner vi også flere steder i Bibelen, som uttrykk for dem som ikke tror. Jesus sier i Johs 5, der det står at han av Faderen er blitt gitt makt til å holde dom. Og så han sier videre *For den time kommer, da alle de, der er i gravene, skal bære hans røst og gå ud af dem – de, der har øvet det gode, for at opstå til liv, men de, der har gjort det onde, for at opstå til dom.*

Og Hebreerbrevet kobler ordene *ondt* og *vantrø* sammen, når det heter i kap 3, 12:

Se til, brødre, at der aldrig i nogen af jer skal være et ondt, vantrø hjerte, så der sker frafald fra den levende Gud,

Et ondt, vantrø hjerte. Det er vantrøen som gjør at de onde går fortapt. De er onde i seg selv, og kan ikke bestå for Gud slik de er i seg selv, men hovedårsaken til at de går fortapt det er deres vantrø. De går fortapt fordi de forkaster frelsen i Kristus i vantrø. Som Hebreerbrevet sier:

For når selv det ord, der var talt ved engle, havde gyldighed, og enhver overtrædelse og ulydighed fik sin velfortjente straf, hvordan skal vi da kunne gå fri, hvis vi lader hånt om en frelse så stor, at den fra først af blev forkyndt af Herren selv og senere stadfæstet for os af dem, som havde hørt ham,

På norsk heter det:

Hvordan skal vi da unnfly om vi ikke akter så stor en frelse?

Det er forakten for frelsen i Kristus som fordømmer.

Dommens dag blir en underlig dag. Det er vanskelig å forestille seg den. Og vi vet ikke helt konkret hvordan den vil bli. Men Jesus bruker bilder for å beskrive den, som han f.eks gjør i Matt. 25. Vi leser fra v 31:

Når Menneskesønnen kommer i sin herlighed og alle englene med ham, da skal han tage sæde på sin herligheds trone. Og alle folkeslagene skal samles foran ham, og han skal skille dem, som en hyrde skiller fårene fra bukkene; fårene skal han stille ved sin højre side og bukkene ved sin venstre. Da skal kongen si til dem ved sin højre side: Kom, I som er min faders velsignede, og tag det rige i arv, som er bestemt for jer, siden verden blev grundlagt.

Da skal han også si til dem ved sin venstre side: Gå bort fra mig, I forbandede, til den evige ild, som er bestemt for Djævelen og hans engle.

En annen beskrivelse leser vi Johs Åpenbaring. Åp 20:11f

Og jeg så en stor hvid trone og ham, der sad på den. For hans ansigt måtte både jord og himmel flygte, og der var ingen plads til dem. Og jeg så de døde, både store og små, stå foran tronen, og bøger blev åbnet, og en anden bog blev åbnet, det er livets bog, og de døde blev dømt efter deres gerninger ifølge det, der stod skrevet i bøgerne.

Og hvis nogen ikke fandtes indskrevet i livets bog, blev han styrtet i ildsøen

Hvem er innskrevet i livets bok? Det er hver og en som tror på Jesus.

De som har forkastet frelsen i Kristus står ikke i livets bok og skal gå fortapt.

Dette som skjer på dommens dag, at noen går fortapt og noen blir salig, det er ujenkallelig.

De som blir salig, bli evig salig. De som går fortapt, er fortapt for evig.

En kristen kan kanskje beve med tanke på dommens dag. Vi mennesker er jo innrettet sådan at vi bever for det ukente, vi frykter det som vi ikke har erfaring for fra tidligere! Og vi blir også bange når vi

begynner å se på våre liv og tenker på at vi skal møte den tre ganger hellige Gud, han som har øyne som ildsluer, som ser og kjenner oss tvers igjennom, og ikke kan tåle noen synd, enn ikke den minste. Ja, det står at han er som en *fortærende ild* mot all synd. Hvor må vi ikke da beve med tanke på dette!

Men da skal vi huske at selv om vi ikke har noen klar forestilling om hva som vil foregå på dommens dag, annet enn det som står i Skriften, så er det ingen fremmed vi møter som dommer. Dommeren er Jesus, og han kjenner vi, han vet vi hvem er. Han er vår frelser. Det er han som gikk i døden for oss. Du kjenner ham fra Skriften, der har du lært ham å kenne. I Bibelen, i Guds ord, har du fått lese at han har gjort alt til frelse, det står ikke mer tilbake å gjøre. Han har tatt din synd på seg og gitt deg sin rettferdighet, som du kan bestå for Gud med. Skulle han så ta tilbake dette på dommens dag og si at dette likevel ikke er nok? Nei. Er det noen som er til å stole på så er det Jesus, han kan ikke lyve eller bedra. Han vil på dommens dag på ny vise seg for Faderen og si: Min rettferdighet gjelder i deres sted som tror på meg, så de skal gå fri, de skal gå inn i saligheten. Og de kalles de rettferdige, fordi de eier min rettferdighet.

Kristi rettferdighet gjelder for deg, ikke bare i livet, men også i døden og i dommen.

Du kjenner Jesus fra Skriften – ikke gå inn i ditt hjerte for å finne ham der – se i Skriften, der er han. Du kjenner Jesus fra Bibelen, og denne Jesus skal du møte på dommens dag og ingen fremmed. Så skal du få gå inn til ham, din frelser og venn, og sammen med alle de troende takke og prise ham i evighet fordi han var villig til å lide straffen i ditt sted og for at han gitt deg sin rettferdighet som du kan stå for Gud med.

Lovet være du Gud og velsignet i all evighet som med ditt ord har trøstet, lært, advart og formant oss. Må ditt ord stadfestes i våre hjerter så vi ikke blir glemsomme hørere, men stadig vokser i kristelig tro, håp og kjærlighet og tålmodighet inntil enden og så tilslutt blir evig salige ved din elskede Sønn, Jesus Kristus, vår Herre.

Amen